REVUE FRANÇAISE D'ESPERANTO
FRANCA ESPERANTISTO

FONDITA en 1908. TRIA SERIO
30a JARO — N° 207. Apr. 1962

U.E.F., 34, rue de Chabrol, Paris Xe — Métro : Gare de l'Est ou Poissonnière — Téléphone : PRO. 55.03

La Unua Internacia Konferenco Esperanta de Sciencistoj

Okazos en Kopenhago lige al la Universala Kongreso.

La lingva problemo en la scienco *estos la temo de speciala konferenco de esperantistaj sciencistoj, kiu laŭ ĵus farita decido sekve de interkonsento inter Universala Esperanto-Asocio kaj Internacia Scienca Asocio Esperantista okazos paralele al la 47-a Universala Kongreso de Esperanto en Kopenhago.*

Ne estas necese atentigi al la esperantistaro pri la eksterordinara graveco de tiu ĉi decido. La lingva problemo en la scienco estas premega. La diverseco de lingvoj forrabas tempon kaj energion, perdigas milope eblojn de kontaktoj, lasas oftege neatentitaj sciencajn atingojn de neprivilegiitaj lingvoregionoj, malfaciligas rektan interŝanĝon de pensoj en internaciaj sciencaj, konferencoj kaj kongresoj, kreas malklarecon, kie devus esti klareco — situacio katastrofe malkonforma al la spirito de la scienco, al la principa efikeco de ĝiaj labormetodoj.

En Kopenhago oni dediĉos seriozan studadon al tiu ĉi problemo, kaj ni nun alvokas al ĉiuj esperantaj organizaĵoj kaj gazetoj kunlabori por diskonigi tiujn ĉi urĝajn informojn pri la okazigo de la konferenco. Al tiu ĉi konferenco estas kore invitataj ĉiuj sciencistoj, kiuj povas kaj volas serioze kontribui al la laboroj de la konferenco. Koncize la plano estas la jena.

La konferenco estas, kiel menciite, malfermita al ĉiuj sciencistoj, kiuj iel povas kontribui. Aliflanke, la laborkunsidoj de la konferenco estas — kiel ĝenerale estas tiaj sciencaj laborkonferencoj — fermitaj al nesciencistoj, nefakuloj. Ĉi tio tamen ne malebligas, ke speciale interesiĝantaj nefakuloj per antaŭa peto povas ricevi permeson ĉeesti kiel observantoj.

La Konferenco konsistos el du partoj, sekve de la kunlaboro kun U.E.A. La unua parto estos la prelegoj de la Internacia Somera Universitato, kiuj ĉi-jare direktiĝos al temoj rilatantaj al la celo de la konferenco, studo pri la lingva problemo en la scienco. Ili pritraktos tiun temon el la vidpunktoj de la diversaj fakoj, ne detaliĝante pri ĝeneralaĵoj jam bone konataj (ekz. ĝenerale prisciataj lingvaj malfacilaĵoj ĉe internaciaj konferencoj ktp), sed koncentriĝante pri specifikaj lingvaj problemoj de la unuopaj sciencoj puraj kaj aplikataj. Ĉiuj prelegoj estos pretigitaj manuskripte, kaj la tuta materialo formos gravan parton diskutotan en la laborkunsidoj de la konferenco.

Alia parto de la studota materialo formiĝos per kontribuaĵoj preparitaj antaŭ la konferenco de sciencistoj-specialistoj. Pro la atendata amplekso de la materialo kaj la limigita tempo disponebla por la diskutado, tiuj kontribuaĵoj devas aperi en formo de mallongaj traktaĵoj, pli malpli kiel resumoj, tamen, se necese por la dokumentado, akompanataj de tabeloj, grafikaĵoj k.s. Tiuj kontribuaĵoj devas esti senditaj al Kopenhago antaŭ la konferenco, ĝis plej malfrue la 15-a de junio, por povi esti multobligitaj kiel provizora raporto disdonota al la konferencanoj por pristudado.

FRANCA ESPERANTISTO
REVUE FRANÇAISE D'ESPÉRANTO
OFICIALA ORGANO DE U.E.F. (Unio Esperantista Franca)
34, Rue de Chabrol, Paris X^e - C.C.P. 855-35 Paris

Secrétariat :
Mlle Y. PAULIER. - Le Secrétariat est ouvert tous les jours de 9 h. à 12 h. et de 14 à 18 h. (sauf dimanches et mardis). Pour toute réponse, joindre une enveloppe timbrée à votre adresse. - **Pour tout envoi d'argent, précisez soigneusement la destination des sommes envoyées sur le talon du mandat.**

Pour toute demande de renseignements, prière de joindre **une enveloppe timbrée avec l'adresse.**

Rédaction :
M. Pierre PETIT, U.E.F., 34, rue de Chabrol, PARIS X^e. Tél. : PRO. 55-03.

Tous les articles et communiqués ne peuvent être acceptés qu'aux conditions suivantes : **être toujours dactylographiés** sur un seul côté de la feuille, avec une marge des deux côtés du texte et un **double interligne.** Ainsi seulement ils seront insérés. Tous les articles **ne se conformant pas à ces conditions seront refusés par la rédaction.**

Les textes envoyés doivent être aérés, lisibles, correctement présentés et rédigés. S'il s'agit d'informations concernant le Mouvement français, elles doivent être obligatoirement rédigées en Espéranto.

Prière d'envoyer des clichés et non de simples photos.

La rédaction se réserve le droit de corriger les textes reçus, qui doivent être aussi brefs et concis que possible.

U. E. F. COTISATIONS

Les versements sont à effectuer au trésorier fédéral ou, à défaut, à l'U.E.F. (Paris). C.C.P. 855-35 Paris.

	NF :
MEMBRE APPROBATEUR	1,50
MEMBRE ACTIF	3,50
MEMBRE ACTIF (avec abonnement)	10
MEMBRE JUNIOR : moins de 21 ans* (TEJO) et **étudiants****	6
MEMBRE BIENFAITEUR U.E.F. (avec abonnement à la « RF d'E. »)	20
MEMBRE A VIE U.E.F. (avec abonnement)	300
Abonnement seul à la REVUE FRANÇAISE D'ESPÉRANTO	7
Pour l'étranger — Por eksterlandaj abonantoj	10

SUPPLEMENT POUR **UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO** (U.E.A.)

	NF :
MEMBRO JARLIBRO (reçoit l'Annuaire de l'U.E.A.)	10
MEMBRO ABONANTO (reçoit « Esperanto » et Annuaire)	20
(La kotizoj de junuloj ĝis 21 jaroj * estas respektive **5 NF** kaj **10 NF** ; nun JMJ kaj JMA estas aŭtomate TEJO-anoj ; la pliaĝaj studentoj pagas plenan kotizon).	
MEMBRO SUBTENANTO	30
SIMPLA ABONO AL « ESPERANTO »	15,50

Les versements concernant le Groupe des Educateurs Espérantistes sont à faire à G.E.E., 6, rue de la Paix, Baugé (M.-et-L.) - C.C.P. Nantes 1501-41. Membre simple : 800 Fr. ; de soutien : 1.000 Fr. ; bienfaiteur : 1.200 Fr. (8, 10 et 12 NF).

* Indiquer la date de naissance.
** Indiquer la Faculté.

La tuta materialo tiel kolektita estos diskutata en la laborkunsidoj de la konferenco. Ĉiuj prelegoj de la Internacia Somera Universitato okazos antaŭ ĵaŭdo de la kongresa semajno, la unuaj kunsidoj de la konferenco mem okazos verŝajne dum la tuta ĵaŭdo, plue dum kelkaj horoj de vendredo kaj la konkludiga kunsido sabaton posttagmeze.

Kiel ĉefa organizanto de la konferenco mi alvokas, mi ripetas, la kunlaboremon de esperantaj organizaĵoj kaj gazetoj, ke ili bonvolu senprokraste diskonigi la supre donitaj vere urĝajn informojn pri la konferenco. Kaj en la nomo de Internacia Scienca Asocio Esperantista mi tutkore invitas sciencistojn esperantistajn kaj neesperantistajn partopreni en la studoj antaŭ la konferenco kaj en la konferenco mem. Ĉiuj, kiuj emas kunlabori kaj partopreni estas petataj skribi al la 47-a Universala Kongreso de Esperanto, Kopenhago, per apartа *letero temanta* nur *pri la aferoj de la konferenco kaj kun la jena indiko sur la koverto :* Scienca Konferenco. *Ili sciigu la eventualan precizan temon (kun ioma indiko pri la enhavo de la kontribuaĵo), kiun ili proponas por pritrakto en la konferenco.*

La tuta materialo de la konferenco, la prelegoj, la ceteraj kontribuaĵoj kaj la referatoj de la diskutoj, estos kompilitaj en granda raporto, supozeble multobligita kun presita kovrilo, kiu estos publikigita per kunlaboro inter la Internacia Scienca Asocio Esperantista kaj la Centro de Esploroj kaj Dokumentado, Londono. Supozeble la raporto aperos ankaŭ nacilingve.

Paul Neergaard,
Organizanto de la Unua Internacia Konferenco Esperanto de Sciencistoj,
Vicprezidanto de Internacia Scienca Asocio Esperantista,
Prezidanto de LKK de la 47-a Universala

NOVA ADRESO SER-VA CENTRO DE U.E.A.
La SERVA CENTRO DE U.E.A. nun troviĝas en Zurich, je la adreso de la nova administranto,
S-ro J.J. Sturzenegger,
Rothstrasse 7,
ZURICH 6/57, Svislando

U. E. F.

KELKAJ RIMARKOJ POST 40 JAROJ DE ESPERANTISTA VIVO

Mi neniam komprenis kial, en la Esperanto-Movado, ne estas plena konkordo inter ĉiuj gesamideanoj.

Fundamente, antaŭ ĉio, vera Samideano havas nur unu celon : **propagandi Esperanton, por ke la Internacia Lingvo estu fine parolata en la tuta mondo, kaj ke, tiel, daŭra harmonio regu inter ĉiuj popoloj.**

Starigi kursojn, agi por ke oni lernu Esperanton en la lernejoj, jen, laŭ ni, la ĉefaj celoj de niaj gesamideanoj.

Sekve, ne devus ekzisti inter ni malkonkordo, **ĉar ni sekvadas la saman celon.**

La ĉefaj agemaj Membroj t. e. la Konsilantoj, la Federaciestroj, la Profesoroj estas ĉiuj bonvolaj, kaj, koncerne sian agadon, ili havas nenian profiton. **Kontraŭe, se ni simple notus la** elspezojn **kiujn ni konsentas, ĉiu persone, por la Esperanto-Movado, ni preskaŭ timotremus.**

Estas nenia morala profito « brili » en tiu aŭ tiu posteno, ĉar, bedaŭrinde, Esperanto estas ankoraŭ konsiderata de la plej grava parto el la Francoj kiel neglektinda instrumento, kaj la Esperantistoj, kiel fantaziuloj aŭ iuj « aĵoj » en... « isto »...

En Francujo, estas 2.000 Esperantistoj kiuj pagas kotizojn, eble, sama kvanto kiuj ne kotizas. Tio estas 4.000. Por kuraĝigi nin, ni supozu ke estas en Francujo 10.000 Gesamideanoj. Sed, kompare al la 40 milionoj da enloĝantoj en Francujo, la proporcio estas ege kontrasta.

Estas do tute neutile havi vanan gloron, **pro la fakto posedi postenon kiun iuj nomas kun emfazo...** eminentan.

En la Konsilantaroj, oni petas bonvolemulojn. Nu, kial do voĉdonoj ? Laŭ mia opinio, devus temi nur pri kunlaboradpetoj,, kun laborplanoj tute difinitaj, kaj ĉiuj kiuj volus labori havus **lokon en la konsilantaro.**

Prezidanto ? Kial ? Por subskribi la oficialajn dokumentojn ? — Konsentite, sed en perfekta harmonio, kaj, precipe, kun iu delikata singardo kiu postulas ke, en amika konsilantaro, **ĉiu ne konsideru sin** kiel « fenikso », **sed modesta kunlaboranto, kaj, krom tio havante** respektplenajn sentojn unuj por la aliaj.

Do, zorge eviti ĉion kio povus ofendi la sindonajn esperantistojn. Ĉiam pripensi ke ĉiu havas sian dignon, kaj deziras esti Membro de la Konsilantaro je la plena senco de la vorto, kaj ne esti konsiderata kiel superflua aŭ kromnombra Administranto.

Ni devas, ne detrui, sed konstrui.

Kaj, ĉu ne estas ja bela tasko pacigi la spiritojn kaj la korojn ?

Sed, ni devas zorge klopodi por ke tiu paco, interna kaj ekstera regu antaŭ ĉio, **ĉe ni.**

Ĉu ni estos kapablaj starigi unue ĉe ni tiun grandan rondon familian, homaman universalan, konforme al la ardega deziro de Doktoro ZAMENHOF ?...

Nu! Ni forlasu do en la antaŭambro la venenon de la disputo, kaj mano en mano, ni laboru por tiu noblega idealo, al kiu ni firme dediĉis nin, jam, de multnombraj jaroj.

René LLECH-WALTER,
Prezidanto de « U.E.F. »
Komitatano de « U.E.A. »

NI ESTU... SERIOZAJ

Ni lasos al aliaj la zorgon perdi tempon en senfinaj diskutoj pri statutoj aŭ filozofii pri la nuntempa situacio de la esperanto movado nacie kaj internacie.

Pri ambaŭ punktoj, nur la vero, estas. Tiu kiu proponas ion, devas, samtempe, proponi la monajn kaj homajn rimedojn per kiuj li (aŭ ŝi) efektivigos mem la proponon. Ne tion farante, ili perdas sian tempon (tio ne estas grava) kaj perdigas la tempon de la aliaj, kaj tion oni ne rajtas permesi.

Nuntempe, estas tri aferoj, kiuj reprezentas verajn diskutindajn problemojn.

Unue, la moderneco de la Esp. budo en la Foiro de Paris. La Pariza Federacio kaj ties Federacia Konsilantaro detale ekzamenis la problemon kaj trovis la necesan monrimedon kaj teknikan proponon por ĝin efektivigi.

Due, la Kongreso en Epernay decidis organizi kulturan semajnon. Tiu decido, nun efektiviĝanta, permesas al la esp. movado en Francujo eliri el la propagando al la praktika uzo de Esp. por ĝeneralaj kulturaj celoj. Ĉiuj niaj nuntempaj esp. grupoj devas same evolui.

Trie, ni alportas nian plenan helpon al la forumo demonstracio de Romo, por la popoluniversitatoj. Tiu praktika uzo de esp. ekster la esp. movado estas ankaŭ en la sama senso. Laŭ niaj lastaj informoj partoprenos al tiu forumo la reprezentantoj de la junularo en la sekvantaj landoj : Aŭstrujo : 4; Belgujo : 5; Britujo : 5; Bulgarujo : 2 aŭ 3; Ĉeĥoslovakujo : 4; Danujo : 1 ĝis 3; Francujo : 5; Germanujo : 5; Grekujo : 1; Hispanujo : 1; Italujo : 5; Madagaskaro : 1; Norvegujo : 2; Pollando : 6 (artista grupo); Svedujo : 2; Svisujo : 5; Jugoslavujo : 5; Usono : 1.

Plie nun, dank'al Sro Blanc, ni havas valorplenan homon por okupiĝi pri enkonduko de esp. en la lernejojn.

Ni ekestu... seriozaj.

P. PETIT.

ĜENERALA KUNVENO DE U.E.F.
BAUGÉ 21-4, 22-4 1962

SABATO 21a DE APRILO 1962a
je la 18a

EKSTERORDINARA ĜENERALA KUNVENO

Diskuto kaj aprobo de la novaj statutoj postulitaj por la agnosko kiel asocio de publika utileco.

Raportantoj : Sroj Rougetet kaj Thierry.

DIMANĈO 22a DE APRILO 1962a
je 9 h. 30

I. — Aprobo de la protokolo de la ĝenerala kunveno en Epernay kaj de la protokolo de la eksterordinara kunveno en Lyon.

II. — Diskuto de la raporto de la Estraro.

III. — Diskuto de la raporto financa.

IV. — Raporto de la kontkontrolistoj.

V. — Raporto pri la « Revue française d'Esperanto ».

VI. — Raporto de la Franca Esperanto Instituto.

VII. — Raporto de la Komisiono pri Instruado.

VIII. — Raporto de la Ĉefdelegito de U.E.A.

IX. — Sugestoj de la federacioj, fakoj kaj grupoj.

X. — Rezultoj de la Kultura Semajno. Eksperimento de Romo, Nomigo de la gajnantoj de la vojaĝo.

XI. — Diskuto pri kvinjara plano de agado.

XII. — Eventuala elekto de administrantoj.

XIII. — Dato kaj loko de la kongreso de 1963.

XIV. — Diversaĵoj.

CHAINE D'AMITIE
DES JEUNES D'EUROPE

L'Association EUROPAX a pour but de développer les liens d'amitié entre les peuples européens et plus particulièrement entre les jeunes. Elle recherche actuellement dans chaque localité de jeunes correspondants pour lancer prochainement LA CHAINE D'AMITIE DES JEUNES D'EUROPE. Les candidatures doivent être adressées à EUROPAX, Hirson (Aisne), en ayant soin d'écrire lisiblement vos nom, prénom, âge et adresse accompagnés de 2 timbres à 0,25 NF. pour frais de constitution de dossier.

ANKORAU NOVA STRATO « ESPERANTO »

Dimanĉon la 29-an de Aprilo okazos en Privas (Ardèche) solena inaŭguro de Strato « Esperanto ». La ceremonio okazos sub la aŭspicoj de la Ministerio pri Junularo kaj la Ubestraro de Privas. Sro Asqueri oficiale reprezentos U.E.F. ĉe la solenaĵo. Sendu gratulleteron al Sro Gounon, urbestro de Privas. Ni mem gratulu la iniciatinton, S-ron Jayer el Aubenas.

LA LANTERNO DE ROCHECORBON

Supestarranta la Liĝeran valon, la mezepoka kastelo « Les Roches » (La Rokoj) apartenis dum la 10-a. jarcento al la freŭda Sinjoro de Corbon, kies nomo, pro tio, fariĝis « Rochecorbon » (Roko-Corbon). En 1189, volante rabi la pro-Leonkora, reĝo de Anglujo, helpata de la franca reĝo Filipo-Aŭgusto, atakis la kastelon, kaj sturme ĝin kaptis.

Post anekso de Tours-lando al la franca Krono, en 1204, Filipo-Aŭgusto prenis kun si eliton de kavaliroj. Sinjoro de Rochecorbon estis unu el la ĉefoj de la bravuloj, kiuj portis sian standardon al la batalo de Bouvines, en 1214. Tiu fama batalo estis grava venko de la franca reĝo kontraŭ la Angloj kaj iliaj kunliganoj.

La kastelo estis malfortikigita fare de la Angloj, kiuj ĝin kaptis en 1424.

Posedita sinsekve de pluraj grandsinjoroj, la bieno Rochecorbon — kiu entenis 3 kastelbienojn kaj 23 feŭdojn — fariĝis dum la 18-a jarcento posedaĵo de Dukoj de Luynes, ĝis la Revolucio.

Nuntempe, sola restaĵo de la kastelo de l'Rokoj, la « Lanterno » superstaras la urbeton Rochecorbon, sur la kreteca roko traborita de multaj trogloditaj loĝejoj. Konstruita en 1095, tiu kvadrata turo, 11 metrojn alta, utilis por lumsignaloj avertantaj la garnizonon de la najbara kastelo Amboise, okaze de minacanta danĝero.

A. Brosseau.

—o—

ANONCETO

Lingva Alvoko
Al la Kongreso de U. E. F.

La 1-an kaj la 8-an de Februaro nunjara, je la 9-a, sinjoro Etiemble, profesoro pri literaturo en la Sorbonne, faris por siaj studentoj du prelegojn sub la titoloj « La Lingvo Universala » kaj « La Babelaĵo ». Ambaŭ prelegoj estis dissenditaj de la Radio (312 m.), La eminenta profesoro, kompreneble, parolis ankaŭ pri Esperanto.

Kiu estas la opinio de prof. Etiemble pri nia kara lingvo ? Jen ĝi (grandlinie) :

Por ludi la rolon de lingvo universala, Esperanto taŭgas malpli ol kiu ajn nacia lingvo, ĉar pli ol kiu ajn nacia lingvo, Esperanto, lingvo artefarita, estos elmetata al daŭra influo de naciaj lingvoj. Fatalece, Esperanto baldaŭ disdialektiĝos.

Kutime, ĉe similaj okazoj, troviĝas inter la francaj Esperantistoj elementoj sufiĉe kompetentaj, almenaŭ koncerne Esperanton, por respondi eĉ al Sorbona profesoro. Sed ĉi-foje ne povas imagi, ke iu el ni, konanta la nunan situacion, kuraĝos kontraŭdiri al la tezo de prof. Etiemble.

Nu ? Ĉu Esperanto disdialektiĝas ?

Kiam la samaj vortoj ne plu havas la saman sencon por ĉiuj, kiam unuj uzadas la participojn de l'konjugacio en unu senco, la aliaj en senco tute kontraŭa, **tio estas disdialektiĝo. Kaj tie komenciĝas la Malbeno de Babelo anoncita de prof. Etiemble.**

Kontraŭdirante al prof. Etiemble, ĉu ni ne riskas aŭdi lin respondi : « Sed, sinjoroj, ŝajnas, ke pri la nuna stato de Esperanto mi estas pli bone informita ol vi. Ĉu vi ne rimarkis, ke jam la ĝermanlingvanoj inter vi praktikas la pasivan konjugacion tute alimaniere ol via Fundamento ? Ĉu inter la Esperantistoj ne jam laŭtiĝas voĉoj por postuli de la slavaj popoloj, ke ili adaptiĝu al la nova konjugacisistemo ? (1) » — Kaj prof. Etiemble konkludos triumfe : « Jen la vivanta, elokventa konfirmo de mia tezo ! »

Oni ne lulu sin en beatan kvieton per la konata ario : Niaj internaj diskutoj ne estas konataj ekster niaj rondoj ! — Ne kredu tion ! Per niaj sterilaj polemikoj (prilingvaj aŭ priorganizaj) ni fornaŭzis **jam multajn adeptojn, ne nur komencanton, sed ankaŭ harditajn elementojn. Ili forlasas nin kun certa scio pri niaj internaj aferoj. Plue ĉiujare forkuras de nia tendaro ankaŭ ĝistiamaj kunuloj. Kial ? Pro trompitaj ambicioj, sensukcesa rivaleco, laĉiĝo, manko de intereso kaj pro multaj aliaj kaŭzoj, inter kiuj la ĉapitro « Cherchez la femme », ne estas la malplej ampleksa. — Jes, niaj eksteraj malamikoj havas informantojn, kiam ili ne estas mem... iamaj Esperantistoj !**

El la kelkaj ekzemploj pri « konversacioj inter frenezuloj », kiujn mi kolektis sur aldonita folio, ĉiuj komprenos, ke estas infanaĵo kaj stulta memtrompo aserti, ke ambaŭ skoloj povas « koekzistadi », ĉar — tio estas pruvebla kaj estis pruvita centfoje — la participsistemo de l'Fundamento kaj la ĝermana participsistemo kontraŭas unu la alian.

Sekve, estas nehoneste, nelojale, proponi al la publiko sub la nomo « ESPERANTO » internacian kodon, kies unuopaj ekzempleroj ne estas en ĉiuj punktoj absolute identaj. Tion oni nomas trompo !

Jen unu paĝo (koncerne la pasivan konjugacion) el la kodo ESPERANTO, kiel ĝi prezentiĝas nun :

Ideo en nacia lingvo	Traduko en la Fundamenta Esperanto	Traduko en la ĝermana varianto de Esperanto
Ago en efektiviĝo	**-ata**	**En la AS-tempo ĉiam -ata** **En la IS-tempo kelkoje -ata**
Ago en efektiviĝo ĝis finiĝo inkluzive	**-ita**	**-ata**
Plifruiĝo de konjugacia tempo	**Se necese, oni aldonas adkvatan tempindikan vorton**	**Se necese oni aldonas adekvatan tempindikan vorton KROM koncerne la Pluskvamperfekton, kiu esprimiĝas ĉiam per « estis -ita »**

(1) El cirkulero de Dsr. F. Roose, Brugge (Belg). « Kaj la slavoj nur devus fari la malgrandan penon forigi el sia pensado tiun ideon de daŭro... »

Kaj nun, Esperantistoj, al viaj konsciencoj ! Kiu el vi kuraĝas aserti, ke Esperanto estas lingvo klara ? Kiu el vi povas, kun trankvila konscienco, honest-aĝe enkonduki Esperanton kiel instrufakon en lernejon ? Kion vi respondos, kiam la lernejdirektoro riproĉos : « Ĉe la ekzamenoj en A... oni kalkulis eraron al Karlo, ĉar il skribis Estis-Ata, dum ĉe la ekzamenoj en B... oni kalkulis eraron al Petro, ĉar li skribis estis-Ita, kvakam en ambaŭ okazoj temis pri la sama frazo ? « Kiu el vi kuraĝas proponi Esperanton kiel « la idealan lingvon por internaciaj kontraktoj » al komerca aŭ industria entrepreno, al ŝtata aŭ superŝtata instanco ? Ĉu vi akceptos la respondecon pri neeviteblaj protestoj, kontestoj, miskomprenoj kaj senfinaj fuŝaĵoj ? (Vidu la ekzemplojn ĉi-flanke).

DO, KION FARI ?

La gramatikaj argumentoj por kaj kontraŭ la Zamenhofa Esperanto, estas sufiĉe konataj. Grandlinie la pozicioj kaj opozicioj de l'protagonistoj restas la samaj. Ĉar ekzistas nuntempe nek inter, nek super la Esperantistaro, instanco sufiĉe kompetenta kaj aŭtoritata, la Saĝeco konsilas restadi senŝanĝe fidela al la Zamenhofa Esperanto, se oni volas eviti la disfalon kaj malaperon de Esperanto.

Tial mi invitas la Kongreson de U.E.F. esprimi unuanime la deziron, ke pli fidele ol iam la Esperantistaro de la tuta mondo regrupiĝu ĉirkaŭ la FUNDAMENTO TIA, KIA Zamenhof mem uzadis kaj praktikadis ĝin.

Mi invitas la Kongreson de U.E.F. postuli per rezolucio nemiskomprenebla kaj energia, ke sub la nomo « ESPERANTO » estu propagandata, sole kaj ekskluzive, la lingvo kreita de D-ro Zamenhof KIA ĜI REZULTAS EL LA GRAMATIKO KAJ LA EKZERCARO de la Fundamento.

Mi estas certa, ke tion farante la franca Esperantistaro montriĝos inda je siaj gloraj antaŭuloj, generalo Bastien, rektoro Boirac, Carlo Bourlet, Cart, Grosjean-Maupin, de Ménil, Rollet de l'Isle kaj sennombraj aliaj, kiuj siatempe kontraŭstaris kun necedema obstino al ĉiuj « plibonigoj » de Ido.

Kaj tiam, sed nur tiam, ni povos denove respondi al ĉiuj kontraŭuloj de nia bona Esperanto, eĉ se ili estas profesoroj en la Sorbonne.

Raymond SCHWARTZ.

ALDONO
ESPERANTO 1962 AŬ KONVERSACIOJ INTER FRENEZULOJ

I

Kliento telefonas al sia juvelisto : « Mi aŭdis, ke mia braceleto estis riparata hieraŭ. Kial vi ne sendis ĝin tuj al mi ? »

Juvelisto : « Ĉar hieraŭ ĝi estis riparata ! »

II

Atestanto (antaŭ la tribunalo) : « Sinjoro juĝisto, la porko de mia najbaro estis ŝtelata hieraŭ antaŭ miaj okuloj ».

Juĝisto : « Do, kion vi faris por malhelpi tion ? »

Atestanto : « Estis tro malfrue por interveni ? Mi vidis nur la ŝtelistojn forveturi kun sia ŝtelaĵo ».

Juĝisto : « Do, ne diru, ke la porko estis ŝtelata, sed ŝtelita antaŭ viaj okuloj ! »

Atestanto : « Pardono, sinjoro juĝisto. La ŝtelo ckazis hieraŭ kaj ne jam antaŭhieraŭ ! »

III

El rakonto.

Unu aŭtoro : ... Ĉar tiumomente la vojo estis barata, ni devis rapidi por pasi kaj daŭrigi nian vojaĝon. Sed iom pli malproksime, kie la vojo atingas la riveron, ni ne plu povis pasi, ĉar la ponto estis tiam konstruata.

Alia aŭtoro : ... Ĉar tiumomente la vojo estis barata, ni ne plu povis pasi, devis uzi ĉirkaŭvojon. Iom pli malproksime, kie la vojo atingas la riveron, ni povis facile transiri, ĉar la ponto estis tiam konstruata.

IV

El raporto al la firmoĉefo : « ... La 2-an de Marto, s-roj A. kaj B. renkontiĝis kun s-ro C., en ties oficejo, kie la kontrakto estis subskribita ».

Respondo de la ĉefo : « La sola afero, kiu interesas min, estas : Je kiu dato tiuj sinjoroj subskribis la kontrakton ? Kaj ĝuste tion vi ne diris al mi ».

V

Policisto, enketante : « Ĉu vi renkontis tiun homon jam pli frue ol hieraŭ ? »

S-ro X : « Neniam antaŭe, tion mi povas ĵuri ».

Policisto : « Rakontu al mi, kiel vi konatiĝis kun li ».

S-ro X : « Hieraŭ mi eniris en restoracion, kie mi estis akceptita de la kaj... »

Policisto : « Halt' ! Vi perfidis vin mem ! Ĵus vi konfesis, ke vi renkontis tiun homon jam pli frue ! En la karceron !

S-ro X, sur la malseka pajlo de karcermatraco : « VIVU ESPERANTO ! »

VI

Unu samideano : Jes, mi bone konas la filon de X. Li estis edukata en la plej multekostaj lernejoj, sed edukita nenie.

La dua samedeano : Tio, kion vi diras, ne havas sencon !

K.T.P...

ZAMENHOF EN VEJSEJE

En « Franca Esperantisto », n-roj 195-196, dec. 1960-jan. 1961, p. 3, estas publikigita traduko de unu eltirajo el la verko de pastro Dambrauskas « La estingiĝintaj lumiloj ». Pastro Dambraukas skribas : « Farmaciisto Pikover edziĝis al fratino de Zamenhof, Fania, kaj fondis en Veisiejai apotekon. Baldaŭ post tio Pikover ekmalsanis je psika malsano ; invitite de la fratino la frato de Zamenhof — Leono — ekloĝis en Veisiejai, kaj poste, reveninte el Vieno post la oftalmologia kurso, Zamenhof... Foje, en la printempo 1886 lin, revenantan el Gardinas (ne litove Grodno), en la vilaĝo tute apud Veisiejai haltigis virino... En 1886 al unu hebreo Veisiejaiano, veturiganta Zamenhofon al Kaunas (ne litove Kovno), falis la ĉevalo... En 1887, reveninte el Vieno post la oftalmologia kurso, Zamenhof en Veisiejai tutan someron tiujaran pasigis boatpromenante sur lago Anĉia... Multe li laboris ankaŭ nokte; ja tiam li preparis por presigo vortaron kaj gramatikon de la aperonta lingvo Esperanto. Dumsemajne li forbruligadis po 3 funtoj da kandeloj. El Veisiejai li ofte veturadis al Kaunas, kie li estis fianĉigita al Klara Silbernik... La 14-an de julio 1887 la cenzuro permesis presi la unuajn lernolibrojn esperantajn... Aŭtune de la sama jaro Zamenhof forlasis Veisiejai ».

En la eltirajo estas multaj eraroj kaj fantaziaĵoj.

JEN LA FAKTOJ

Leono Zamenhof naskiĝis la 31-an de oktobro 1875, en aŭgusto 1885, li eniris la duan viran varsovian gimnazion, kiun li finis en 1893, kaj en 1900 li finis Varsovian universitaton (A).

Ludoviko Zamenhof en la komenco de januaro 1885 finis Varsovian universitaton (B).

En la komenco de februaro 1885 li forveturis al urbeto Vejseje, gubernio de Suvalki, 50 km oriente de Suvalki, 21 km oriente de Sejne, 50 km norde de Grodno, loĝis tie nur kvar monatojn kaj en majo revenis Varsovion, enloĝiĝis ĉe strato Novolipje 28 (C).

Ses monatojn, de majo ĝis decembro 1885, li studis okulmedicinon en la Varsovia hebrea malsanulejo ĉe la angulo de stratoj Inflancka kaj Pokorna (D).

En la fino de 1885 li forveturis en la urbon Plock ĉe Vistulo (kie tiam estis neniu okulkuracisto), enloĝiĝis en domon ĉe strato nun nomata Kolegiana, provis kuracadon kiel okulkuracisto. Restinte tie dum 5 monatoj, li en majo 1886 forveturis Vienon, Aŭstrujo, loĝis en hotelo Hammerand ĉe Floriani-gasse 8, studis okulmedicinon en klinikoj (E).

En la fino de 1886 li revenis Varsovion kaj komencis okulistan praktikadon en la loĝejo de siaj gepatroj (strato Muranovska 40). Tiam li konatiĝis kun Klara Zilbernik, kiu gastis ĉe sia fratino en Varsovio (F).

La 30-an de marto 1887 Zamenhof fianĉiĝis kun Klara Zilbernik kaj la 9-an de aŭgusto 1887 edziĝis. La edziĝa ceremonio okazis en salono Harmonja en Varsovio (G).

En januaro 1885 Zamenhof finpreparis sian manuskripton kaj dum du jaroj li tute vane serĉis eldoniston; malgraŭ ke la libreto estis tre malgranda neniu volis ĝin eldoni (H).

Zamenhof, ricevinte de sia estonta bopatro monon, decidis mem eldoni sian unuan libron kaj en januaro 1887 li transdonis la pretan manuskripton al la presisto Ĥristian Kelter, kiu dum du monatoj preparis presprovaĵojn. En marto 1887 Zamenhof transdonis presprovaĵojn al la cenzuristo A. Lagadovsk, (ruso) kiu du monatojn tenis la presprovaĵojn (I).

La 21-an de majo (laŭ la nova kalendarstilo la 2-an de junio) 1887 la cenzuristo donis permeson presi la libron (J).

Por ellasi la presitan verkon el la presejo estis necese havi « bileton por ellaso ». Nur tiam ĝi povis aperi en librovendejoj. En malnovaj libroj de presejo, Adam Zakrzevski sukcesis trovi tiun liberigitan bileton : ĝi havas la daton 14-a de julio 1887 (laŭ nova kalendarstilo 26-a de julio 1887). Tio estas la vera tago de la apero de la unua esperanta libro (K).

Post la edziĝo (9-a de augusto 1887) Zamenhof kun helpo de sia edzino kaj deknaŭjara frato Felikso dissendadis librojn al diversaj pene akiritaj adresoj, pasigante multege da tempo (L).

Leono Zamenhof antaŭ februaro 1885 ne povis enloĝiĝi en Vejseje, ĉar tiam li estis 9 jara knabo kaj lernanto de popollernejo. Ĉar li finis universitaton nur en 1900, tial en la fino de 1884 li ne povis anstataŭi malsanan Pikover.

L. Zamenhof loĝis en Vejseje entute nur kvar monatojn, februaro-majo 1885.

En printempo (23 marto - 22 junio) de 1886 li ne estis en Vejseje, sed en Plock ĉe Vistulo kaj en Vieno, tial li ne povis tiam reveni el Grodno al Vejseje.

En 1886 Zamenhof ne povis el Vejseje veturi al Kovno, ĉar li en tiu jaro entute ne estis en Vejseje kaj ankoraŭ ne konis Klara Zilbernik.

Zamenhof estis en Vieno ne en 1887, sed en 1886.

En 1887 Zamenhof ne povis en Vejseje tutan someron (23 de junio - 23 septembro) pasigi boatpromenante sur lago, ĉar li tiam en Varsovio estis tre okupita per presado de sia unua libro, per edziĝarangô kaj per dissendado de libroj al diversaj adresoj.

En somero de 1887 li ne laboris multe ankaŭ nokte, bruligante multajn kandelojn, preparante sian vortaron kaj gramatikon, ĉar jam en januaro 1885 li finpreparis sian manuskripton, en marto 1887 transdonis presprovaĵojn al cenzuristo A. Lagadovski kaj la 2-an de junio 1887 de A. Lagadovski li ricevis permeson presi la libron.

En somero de 1887 li ne veturadis el Vejseje al Kovno (la distanco estas ĉirkaŭ 97 km; tiam inter Vejseje kaj Kovno ne estis ŝoseo, relvojo kaj ne ekzistis motorveturiloj), ĉar tiam li ne estis en Vejseje ; lia fianĉino estis ne en Kovno, sed en Varsovio, kaj post 9-a de augusto lia edzino estis en Varsovio.

La 14-an de julio 1887 la cenzuro ne permesis presi la unuajn lernolibrojn esperantajn. Ĉar cenzuro donis permeson presi unuan esperantan libron jam la 21-an de majo 1887, tial al cenzuristo ne estis necese la 14-an de julio doni duan permeson. Por ĉiu libro estis necese ricevi de cenzuro apartan permeson, ĉiam nepre enpresitan sur ĉiu libro. Cenzuro donis permesojn : por unua esperanta libro la 21-an de majo (la 2-an de junio laŭ nova kalendarstilo), por pola eldono la 9-an (la 21-an) de julio 1887, por franca la 25-an de aŭgusto (la 6-an de septembro) 1887, por germana la 21-an de oktobro (la 2-an de novembro) 1887, por angla eldono de J. St. (Julius Steinhaus) la 12-an (la 24-an) de Januaro 1888 por la « Dua libro de l'Lingvo Internacia la 18-an (la 30-an) de januaro k.t.p. (M).

Pri la laboro de cenzuro Zamenhof skribas en sia letero de 25-a de aprilo 1904 al C. Bourlet :

ZAMENHOF - STRATOJ

Landoj. Urboj.

1. **ARGENTINO.** — 1. General Alvear Mendoza (Z st), 2. Venado Tuerto (6 aŭg. 1955 — E st).

2. **AŬSTRUJO.** — 1. Graz (1952 — E pl), 2. Klagenfurt, 3. Knittelfeld (sep. 1957 — E st), 4. Linz (Z st), 5. Radstaedter Tauern, 6. Wien (7 julio — 1929 — Z st).

3. **BELGUJO.** — 1. Anderlecht (1960 — Z aven), 2. Antverpen (1953 — Z st)

4. **BRAZILO.** — 1. Aracajŭ (ŝtato Sergipe, 23 marto 1932 — E st), 2. Belo Horizonte (Minas Gerais, 1947 — E pl), 3. Campinas (Sâo Paulo, 24 jan. 1960 — E st), 4. Caraçao de Jesus (Minas Gerais, 7 majo 1952 — E pl), 5. Curitiba (Paranà, 1953 — Z st), 6. Feira de Santana (Bahia, 18 dec. 1959 — Z st), 7. Joao Pessoa (Paraiba, 1949 — E st), 8. Juiz de Fora (Minas Gerais, 1953 — Z st),, 9. Macaé (Rio de Janeiro, 25 sept. 1917 — Z — st), 10. Macaiba (Rio Grande do Norte, 1957 — E st), 11. Macau (Rio Grande do Norte, —E st), 12. Maceio (Alagoas, 1957 — Z st), 13. Muritiba (Bahia, 8 aŭg. 1960 — Z st), 14. Natal (Rio Grande do Norte, 1959 — Z pl ; 1959 — E pl), 15. Nilopolis (Rio de Janeiro, 3 aŭg. 1959 — E st), 16. Niteroi (Rio de Janeiro, aŭg 1957 — E st), 17. Pôrto Alegre (Rio Grande do Sul, 1937 — Z st ; 14 jul. 1953 — E st), 18. Realengo (Rio de Janeiro, 5 okt. 1913 — E st), 19. Recife (Pernambuco, 22 des. 1951 — E st), 20. Rio de Janeiro (Rio de Janeiro, 31 okt. 1917 — Z st ; 15 dec. 1946 — Z st), 21. Salvador (Bahia, 1937 — E st), 22. Santa Maria (Rio Grande do Sul, 1959 — Z st), 23. Santo Amaro (Bahia, 30 dec. 1959 — E st), 24. Sao Joao da Boa Vista (Sao Paulo, 1959 — Z st), 25. Sao Paulo, 1947 — E st), 26. Soledade (Rio Grande do Sul, 1959 — E st), 27. Sorocaba (Sao Paulo — E st), 28. Uba (Mnas Gerais, 21 dec. 1952 — E st).

5. **BRITUJO.** — 1. Bournemouth.

6. **BULGARUJO.** — 1. Asenovgrad (1956 — E pl), 2. Govedarci, 3. Jambol (1959 — E st), 4. Kazanlak (6 apr. 1959 — E aleo ; 15 dec. 1959 — E st), 5. Kubrat (10 marto 1959 — Z pl ; 6 okt. 1959 — E st), 6. Pazarĝik (E aleo), 7. Pirdop (1960 — Z st), 8. Plovdiv (K st), 9. Polski Trambeŝ (E park), 10. Sevlievo (17 dec. 1959 — E st), 11. Slavjanovo (E st), 12. Sofia (1942 — E st ; 21 nov. 1959 — Z st), 13. Stara Zagora (E st), 14. Tirnovo (jul. 1960 — E st), 15. Varna (jun. 1057 — Z st).

7. **ĈEĤOSLOVAKUJO.** — 1. Bohumin, 2. Bor (Haida — Z st), 3. Bratislava (1930 — Z st), 4. Doksy, 5. Drahovice (9 feb. 1926 — E st), 6. Hradec Kralové, 7. Lazne Belohrad (19 jul. 1959 — Z aleo), 8. Nové Zamky (Z st), 9. Olomouc (27 jun. 1932 — Z st), 10. Trautenau (E pl).

8. — **FRANCUJO.** — 1. Alès, 2. Amiens (24 jan. 1931 — Z st), 3. Angers, 4. Arras, 5. Baugé (19 jul. 1959 (Z st), 6. Benlys-sur-Mer, 7. Boulogne-sur-Mer (3 feb. 1931 — Z pl), 8. Bourg-de-Péage, proksime de Romans (15 dec. 1959 — Z st), 9. Cagnes-sur-Mer (25 dec. 1933 — Z st), 10. Cannes (18 jun. 1933 — Z st), 11. Clamart (Z st), 12. Commentry (13 marto 1949 — Z st), 13. Evreux (E st), 14. Hagondange, 15. Hautmont, 16. Houilles, 17. Hyères, 18. Issy-les-Moulineaux (jan. 1933 — Z st), 19. Le Mans (Z ave), 20. Liévin, 21. Limoges (1907 — Z st), 22. Malakoff (1934 — Z st), 23. Marly-les-Valenciennes, 24. Marseille, 25. Montbéliard (8 aŭg. 1933 — Z st), 26. Montreuil-Belfroy (21 aŭg. 1960 — E st), 27. Mulhouse (7 jan. 1933 — Z st), 28. Perpignan (1947 — Z st), 29. Privas (Ardèche — E st), 30. Rivesaltes, 31. Romans-sur-Isère, 32. Rosendaël près Dunkerque, 33. Rueil-Malmaison, 34. Saint-Laurent-du-Var, proksime de Nice (1960 — Z st), 35, Saint-Raphaël (Z st), 36. Sotteville-les-Rouen (24 majo 1914 — Z st), 37. Strasbourg-Bisheim, 38. Thiers, 39. Villeneuve-Saint-Georges, 40. Viroflay.

9. **GERMANUJO.** — 1. Bad Neuenahr (Z pl), 2. Dresden (1927 — Z st), 3. Düsseldorf (21 feb. 1933 — Z st), 4. Glinde, proksime de Hamburg (E st), 5. Gross Gerau, 6. Hamburg (17 majo 1960 — Z st), 7. Kaiserslautern, 8. Karlsruhe (28 jun. 1960 — Z st), 9. Köln (1961 — Z st), 10. München (7 aŭg. 1951 — E pl), 11. Nürnberg (30 nov. 1959 — E st), 12. Rüsselsheim, 13. Stockum (E st), 14. Stuttgart (12 nov. 1960 — Z st), 15. Troisdorf.

10. **HISPANUJO.** — 1 Barcelona (14 apr. 1932 — Z st), 2. Cassaŭ de la Selva 1932 — Z st), 3. Castellon de la Plana, 4. Cheste (24 okt. 1959 — Z st), 5. Fuentes de Ebro, proksime de Zaragoza (Z st), 6. Manresa (1957 — Z st), 7. Matadespera, 8. Moya (1959 — Z st) 9. Palma de Mallorca, 10. Sabadell, proksime de Barcelona (1912 — Z pl ; 12 okt. 1959 — Z st), 11. San Feliu de Guixolls (29 jun. 1914 — Z st), 12. San Seriol, 13. Santander, 14. Tarrasa (1912 — Z pl ; 6 sept. 1959 — Z st), 15. Valencia (5 aŭg. 1934 ; 20 dec. 1959 — Z st), 16. Vendrell (1933 — Z st ; 20 dec. 1959 — Z st), 17. Vich (30 nov. 1932 — Z st), 18. Vilafranca del Panades (17 majo 1959 — Z st), 19. Vinaroc.

11. **HUNGARUJO.** — 1. Budapest (28 junio 1959 — Z st), 2. Debrecen (28 junio 1959 — Z st ; 20 aŭg. 1961 — E st), 3. Esztergom, 4. Miskolc (13 junio 1957 — E pl ; 1960 — Z st), 5. Pecs, 6. Szeged (1957 — E pl ; 1960 — Z st), 7. Tabanya.

12. **ITALUJO.** — 1. Allessandria (11 okt. 1959 — Z st), 2. Bologna (31 julio 1955 — Z st), 3. Como, 4. Mantova (26 feb 1961 — E st), 5. Massa, 6. Milano (1921 — Z st), 7. Mirandola (1960 — E st), 8. Pisticci, 9. Pistoia, 10. Ragusa (E st), 11. Reggio Emilia, 12. Roma (apr. 1959 — E aleo), 13. Varese (18 dec. 1960 — Z st).

13 **IZRAELO.** — 1. Jerusalem (Z st), 2. Kfar Ata (12 julio 1960 — Z st), 3. Nova Bjalistok (majo 1951 — Z st), 4. Tel Aviv.

« Se Hachette sendos al mi la Adresarojn en la mezo de Majo, tiam mi — dank'al nia malbenita cenzuro — ricevos ilin ne pli frue ol en la fino de junio) ».

El korektoj ni klare vidas, ke pastro Dambrauskas en sia verko « La estingiĝintaj luminoj » ne nur faris multajn erarojn, sed ankaŭ multe fantaziis.

A. HOLZHAUS (Usono).

A (p. 579) — E (p. 518) — K (p.550) : Enciklopedio de Esperanto.

A : Galerio de Zamenhofoj.

B — D — F (p. 112) : Leteroj de Zamenhof (Waringhien).

C — E — F — H : Dokumentoj de Esperanto (Mobusz).

C — G : Memorlibro pri la Zamenhof-Jaro.

D : Doktor Esperanto (Ziolkowska).

E — H : Esperanto N° 125, 20-6-1912.

F — G — I — L : Vivo de Zamenhof (Privat).

H (p. 422) — I (p. 489) : Originala Verkaro.

J : Doktoro Esperanto. Internacia Lingvo (1887).

J — K — M : Historio de Esperanto (Zakrzewski).

M : Letero jan, 1961 de M.C. Butler al A. Holzhaus.

Ankorau pri la nomoj de urboj

S-ro Duc Goninaz forte kontraŭas mian opinion en tiu afero. Pli bona estas kritiko ol indiferenteco. Tamen mi deziras respondi pri elkaj punktoj.

Jes, la nacia nomo de urbo estas la vera kaj sola nomo, almenaŭ preskaŭ ĉiam. Ekzistas kelkaj esceptoj (Belgujo), sed en Franclando, Anglujo, Italujo, Hispanujo, k.t.p., estas unu sola nomo por ĉiu urbo.

Laŭ S-ro Duc Goninaz la esperantistaj presistoj ne povus korekte presi la naciajn nomojn de iuj urboj danaj, polaj, k.t.p. Tamen la « okcidentaj » firmoj presas korekte tiujn nomojn en geografiaj verkoj. Kial tiuj firmoj kiam ili presas esperantajn verkojn, perdus la eblecon same presi la diritajn nomojn ? Estas vere, ke sur francaj mapoj oni vidas kelkajn francigitajn nomojn : Copenhague, Munich, sed mi citis tiujn du urbojn inter tiuj kies nomon oni povas esperantigi.

La propono montri la ĝustan prononcon apud la nacia estas tute natura kaj komprenebla. Se fremdulo deziras viziti Blois, li bezonas koni la francan prononcon de tiu nomo por sin komprenigi. Male la esperantigita vorto « Blezo » tute ne ebligas tion. Mi vane serĉas kia kripligo estas en tio. Kripligo estas la transformo de Bordeaux en Bordezo aŭ Bordeo. Kaj certe, se mi informus miajn samurbanojn pri tia esperantigo ili ridus, kaj opinius, ke Esperanto ne estas serioza afero.

Kiam temas pri lingvoj kies alfabeto estas tute diferenca de la nia, ŝajnas nature skribi ilin per esperantaj literoj kiuj donas la ĝustan nacian prononcon. Kaj ni povus rimarkigi al la neesperantistoj, kiom oportuna estus la internacia adopto de la esperanta alfabeto por tiuj nomoj, kiuj de tiam estus ĉiam same skribitaj, dum hodiaŭ oni havas plurajn formojn por sama nomo : Chang-Hai, Shang-Hai, Schang-Hai. Kaj la ĝenerala kono de tiu alfabeto estus ŭnua paŝo en la kono de la internacia lingvo.

P. MARLY.

Regulus, vel pueri soli sapiunt

Ĉu placas al vi la divenludoj ?

Se jes, provu... se ne, ni baldaŭ diros al vi, pri kio temas... ĉar jen la titolo de ĵus aperinta tradukaĵo en la latina lingvo ; ĝin kulpas S-r Auguste Haury, profesoro ĉe la Universitato de Bordeaux, kaj fervora propagandisto pri la vivanta latinaĵo. En tiu verko pafas « arcus tonnans », flugas « machina mea », kaj tre verŝajne vi frue ekkrios : « ... in Garamantum solitudine destitutus jacui » t.e. ĉe tia okazo : *mi panee falis sur la dezerton* (de tia libro) !

La orginalaĵo estas ja konata de vi : ĝia aŭtoro estas ANTONIUS A SANCTO EXUPERIO, pardonu : Antoine de Saint-Exupéry ; la titolo « La eta princo ». « Arcus tonnans » signifas *fusilo*, « machinea mea » *mia aviadilo*. Laŭ informo, subskribita de Maurice Tassart kaj aperinta en « Le Parisien Libéré », la eldonisto entuziasmiĝis pri ĉi tiu nova ĉefverko en la latina literaturo : Edidit Fernandus Hazan in via Sequanica XXXIV ac XXXVII Loco Lutetiae in VI Regione...

Siaflanke S-ro Marc Blancpain en artikolo, publikigita de la « Revue des Deux-Mondes », proklamas, ke la franca lingvo povas iel ludi « la rolon de latinaĵo tra la moderna mondo » kaj samtempe resti antaŭ ĉio la granda lingvo internacia de kulturo kaj interŝanĝo : sed li ja estas la Ĝenerala Sekretario de l' « Alliance Française »...

Nu, kontraŭuloj al Esperanto, necesus agordi viajn intrumentojn : ĉu la latinan, ĉu la francan ?... kiel internacie kripligitan lingvaĵon aŭ kiel kulture respektatan lingvon ? Por ni ne ekzistas tia problemo, ĉar ni deziras plene respekti kaj la lingvon de Cicero kaj la lingvon de Racine, kaj ĝuste tial por la internacia uzado ni uzas nur unu lingvon, la Internacian laŭ destino kaj konsisto.

VERRIDO.

---

14. **JUGOSLAVUJO.** — 1. Novi Sad, 2. Zagreb (28 julio 1953 — Z st).

15. **KANADO.** — 1. Trois Rivieres (26 okt. 1959 — E st).

16. **LATVUJO.** — 1. Liepaja (7 nov. 1932 — E st).

17. **LIBANO.** — 1. Bejrut (1960 — E st).

18. **LITOVUJO.** — 1. Kaunas (1925 — Z st).

19. **NEDERLANDO.** — 1. Amstedam, 2. Arnhem (23 julio 1934 — E st), 3. Den Haag, 4. Krommenie (Z st), 5. Leeuwarden (dec. 1959 — Z park), 6. Rotterdam (29 majo 1948 — Z st), 7. Zwolle (5 sep. 1959 — Z bulv).

20. **POLUJO.** — 1. Bialystok (11 jun. 1919 — Z st), 2. Brzeziny (13 majo 1931 — Z st), 3. Bytom (1959 — Z st), 4. Czestochowa, 5. Gdansk (31 julio 1927 — Z st), 6. Gora Slaska (Z st), 7. Jelenia Gora (Z st), 8. Krakow (aŭg. 1931 — Z st), 9. Kutno, 10. Lodz (18 majo 1920 — Z st), 11. Nowy Sacz (1960 — Z st), 12. Ostrow Wlkp (junio 1960 — Z st), 13. Poznan (16 feb. 1960 — Z st), 14. Radom (Z st), 15. Siedlce, 16. Slupsk (1960 — Z st), 17. Sosnoviec (1960 — Z st), 18. Srodborow (1931 — Z st), 19. Swidnica (E st), 20. Szczecin, 21. Szopienice, 22. Torun (1959 — Z st), 23. Warszawa (24 feb. 1931 — Z st ; 1960 — E st), 24. Wielun, 25. Wloclawek (Z st), 26. Wrzeszcz 1947 — Z st), 27. Zabrze (Z st), 28. Zamosc.

21. **SOVETUJO.** — 1. Barnaul, 2. Tbilisi, 3. Vitesk.

22. **SVEDUJO.** — 1. Goteborg (1954 — E pl).

Entute : 22 landoj, 207 urboj, 221 stratoj.

La unuaj Zamenhof-stratoj en la mondo estis nomitaj en Hispanujo :

Sabadell — 1912 — Z pl, Tarrasa — 1912 — Z pl.

A. HOLZHAUS. (Usono).

Les diapositives au service de l'Esperanto

Il y a quelques mois nous avons réalisé une collection de diapositives en couleurs permettant de faire une causerie sur l'Esperanto.

L'intérêt qu'elle suscite nous fait pressentir qu'elle sera bien vite insuffisante (c'est ainsi qu'Avignon l'a utilisée pendant un mois dans diverses écoles devant les parents d'élèves, qu'on nous en demande une copie dans les Basses-Pyrénées... Par ailleurs, la Fédération des Œuvres Laïques de l'Aude en a déjà acheté une).

Nous serions disposés une nouvelle et dernière fois à refaire des collections complètes pour tous ceux que cela intéresserait. Le mot d'ordre devrait être : une collection par département.

l'annuaire (14), les voyages (15), la presse espéran-
Ces diapositives permettent non seulement de la propagande mais encore de **l'information** et elles peuvent être présentées dans n'importe quelle société culturelle.

Nous envisageons deux types de collection en Kodakrome 24 x 36 sous caches carton 5 x 5 cm :

30 diapositives avec commentaire pour une demi-heure environ, 45 diapositives avec commentaire pour trois quarts d'heure environ. (Eventuellement, sur demande, collection réduite à 15 diapositives).

Certes, il y a une mise de fonds à faire mais un groupe ou une association (même non espérantiste) peut réaliser cet achat ou y participer. Il est également possible de faire verser une modique cotisation à tous les utilisateurs successifs en vue de récupérer une partie de la dépense.

Voici un aperçu de la causerie dont le texte ronéotypé sera adressé avec chaque collection de diapositives :

tend une émission en Espéranto, une langue inter-
Ecoutant un poste de radio (1), un garçon entique (7), la solution : Zamenhof (8), la littérature (9, 10 11), Esperanto et commerce (12 et 13), nationale est indispensable : mésaventures vécues (2 et 3), la solution actuelle : les écouteurs (4 et 5), à l'époque des fusées (6), une frontière linguististe (16 et 17), la correspondance (18), la philatélie (19), timbres commémoratifs de Zamenhof (20), la correspondance internationale (21 et 22), le délégué mexicain à Montévidéo (23), la solution de l'U.N.E.S.C.O. (24), l'Esperanto à l'école (25), Grajnoj en vento (26), de 1887 à 1961 : comparaison (27), hommages à Zamenhof : buste à Vienne (28), des noms de rues (29), des articles de journaux (30), aperçu de la grammaire (31), livres d'études (32), séance d'examen d'Esperanto (33), L'Esperanto dans la vie : rencontres d'enfants (34), de campeurs (35), Grésillon (30 et 37), inauguration de l'école Zamenhof (38), congrès de Varsovie (39 et 40), la monnaie espérantiste : la Stelo (41), congrès de Bruxelles (42), sur votre porte : « Esperanto parolata » (43)...

(Des modifications de détail sont susceptibles d'intervenir en fonction des exigences du tirage photographique).

Causerie enregistrées : après accord il sera possible de fournir le commentaire enregistré sur bande magnétique ou même sur disque. Les prix seront communiqués ultérieurement aux personnes intéressées par ce genre de documents sonores.

« Les Espérantistes ont inauguré la « Rue de l'Espéranto » à Fleury-les Aubrais

Malgré le froid, les espérantistes d'Orléans et des environs sont venus assez nombreux pour l'inauguration de la « rue de l'Esperanto », à Fleury-les-Aubrais, nouvelle voie donnant rue Gabriel-Péri. Deux faisceaux de drapeaux espérantistes ornaient l'entrée de la rue, derrière la nouvelle plaque « rue de l'Esperanto ».

On notait la présence de M. Durand, premier adjoint au maire de Fleury-les-Aubrais ; de M. Pierre Delaire, directeur du Centre National Esperanto-Office et président de l'Association Orléanaise d'Esperanto « La Hedero » ; de M. René Deschamps et Pierre Villet, vice-présidents ; de Mlle Nicole Violeau, secrétaire adjoint et de Mlle Monique Dubois, trésorière.

Après une courte allocution, M. Pierre Delaire dévoila la plaque qui était recouverte d'un drapeau espérantiste, et les « samideanoj » entonnèrent avec ferveur l'hymne espérantiste « La Espero ».

Puis le groupe se rendit à la salle municipale de Fleury-les-Aubrais où un vin d'honneur fut offert aux participants espérantistes et aux invités.

M. Raymond Petit prit le premier la parole. Il expliqua comment il avait pu obtenir l'autorisation nécessaire pour que la rue qu'il habite devienne la « rue de l'Esperanto ».

M. Durand dit ensuite toute la sympathie qu'il éprouvait à l'égard du mouvement espérantiste, en raison du noble but qui inspira son créateur : la fraternité des peuples.

M. Delaire présenta les excuses de M. le Maire de Fleury-les-Aubrais, empêché ; de M. Chéron, chef de district à la S.N.C.F. et de Mlle Lemonnier, présidente nationale des Cheminots espérantistes. Et, après avoir remercié M. Durand, il félicita chaleureusement le secrétaire adjoint de « La Hedero », M. Raymond Petit, instigateur de la manifestation, à qui il remit, sous les applaudissements, à titre de récompense, la médaille d'argent du Centenaire de Zamenhof, frappée en Pologne.

« En inaugurant la rue de l'Espéranto », dit M. Delaire, « nous avons honoré la mémoire d'un authentique grand homme : le docteur Zamenhof, créateur de la Langue internationale, aujourd'hui parlée par 15 millions d'hommes dans le monde. En effet, le « Père de l'Esperanto » a travaillé toute sa vie, inlassablement, pour édifier la grandeur et la prospérité morales, non pas d'un seul pays, mais de l'humanité toute entière ».

Des chants en esperanto, avec le sympathique concours de M. Bouillon, terminèrent cette cérémonie intime et familiale ». (« La République du Centre », 19-12-61).

Prix de cession à titre indicatif : frais d'envoi compris :

Collection de 30 diapositives avec commentaire ronéotypé : 31 NF ; collection de 45 diapositives avec commentaire ronéotypé : 47 NF. (sauf hausse des prix des pellicules couleur). Eventuellement sur demande, collection de 15 diapositives à 16 NF.

Nous envisageons le paiement par moitié à la commande et le reste contre remboursement postal avec l'envoi.

Pour l'instant adressez seulement votre adhésion de principe et nous vous ferons connaître par la suite les modalités de paiement.

Nous devons attirer votre attention sur le fait que nous réaliserons ce travail uniquement dans un esprit coopératif et par la même nous déclinons toute responsabilité en cas d'empêchement fortuit du déroulement de notre projet.

Ecrire sans tarder à : L. Lentaigne, 3, avenue de la Gaillarde, Montpellier (Hérault).

FRANCA KRONIKO

FEDERACIO DE LA PARIZA REGIONO

PARIS. — Post aprobo de la raportoj, la Federacia Konsilantaro diskutis laporprogramon kaj sugestiojn, ĉefe elvenintajn de Sroj Ciliga kaj Flego. Ĝi konstatis la nevalidecon de la elektoj el Lyon pro multaj malrespektoj de la statuto kaj ĝenerala regularo de U.E.F. Laŭ propono de Sro Thierry, ĝi unuanime voĉdonis deziresprimon pri la netuŝebleco de la fundamento de Esp. Ĝi ankaŭ preparis novajn statutojn voĉdonotajn post la ĝenerala kunveno de U.E.F. en Baugé.

La nova Centra Komitato de la Federacio estis unuanime elektata. Ĝi konsistas el : Honorprez. Dro Maillard ; Prez. Sro P. Petit ; Ĝenerala Sekretario : Sro P. Ciliga ; Help-ĝenerala sekretarioj : Sroj Gaudry kaj Mahé ; Ĝenerala Kasisto Sro Rousseau ; Helpĝenerala kasisto Sro Muffang ; Komitatanoj : Sroj Flego, Guillaume, Omont, Rougetet.

FEDERACIO DE LA CENTROKCIDENTA REGIONO

LE MANS. — Jen la konsisto de la nova asocio : Union Espérantiste Sarthoise. (Sidejo : Maison Sociale, Le Mans). Prez. Sro J. Bénistant, Unuagrada Inspektoro, 102, rue Gambetta, Le Mans ; Sekretario, Sro Bodereau, Saint-Saturnin (Sarthe) ; Kasisto, S-ro Maillard, 18, rue de Touraine, Le Mans. Delegito por propagando : Sro P. Lebrun, Direktoro Lernejo Jules Ferry, Le Mans.

FEDERACIO DE LA NORDA REGIONO

LILLE. — Radio-Lille disaŭdigis novan elsendon pri la movado en Norda Francujo kaj sukcesa renkontiĝo, kiun ĉeestis en Bruĝo (Belgujo) geesperantistoj el 5 landoj. Partoprenis la programon : Sroj L. de Bruyne (Belgujo), F. Rogers (Britujo) kaj la kluba sekretario.

Dum la kunveno de la 25-a de marto, la grupanoj diskutis pri la proksimaj regionaj kongresoj.

La Federacio kunvenos dimanĉe la 22an de aprilo en la kadro de la Internacia komerca foiro. **Tagordo** : 10 h. laborkunsido kaj filmo ; 13 h., komuna manĝo ; 15 h., vizito de la foiro kaj ekzamenoj. Por ricevi aliĝilon kaj senpagan enirkarton, skribu al Esperanto, 27, rue Gambetta, Noyelles-Godault (Pas-de-Calais).

Kursoj okazas en Lille (R. Bocquet), Arras (G. Odent kaj R. Monnier), Avion (S-ino Van Parys), Hazebrouck (S-ino Lenel) kaj Hénin-Liétard (L. Bourgois).

La ĝenerala kunsido de « Lille-Esperanto » okazis la 11-an de februaro. La nova prezidanto de la klubo estas Sro Etienne Bouquin.

ROUBAIX-TOURCOING. — La membroj regule kunvenas ĉe la loka informejo, 7, rue Saint-Saëns, Wattrelos.

En sia « leterkesto » la jurnalo « Nord Eclair » precizigis la sintenon de esperantisto rilate la instruado de fremdaj lingvoj.

BOULOGNE-SUR-MER. — Federacia kongreso okazos la 12-an kaj 13-an de majo, kunlabore kun Belgaj, Britaj kaj Nederlandaj grupoj. La loka komitato — S-ino E. Hanicot, 2, rue Flahaut, Boulogne-sur-Mer (Pas-de-Calais) — anoncas la sekvantan programon :

Sabate 12-5. — 12 h. 30, Rendevuo placo Zamenhof kaj tagmanĝo.

14 h., Laborkunsido, vizito de la urbo.

17 h., Subĉiela prelego apud la Urba Teatro.

20 h. 30, Kultura vespero kaj balo.

Dimanĉe 13-5. — 10 h., Diservo (pastro Warot).

12 h. 30, Oficiala akcepto de la urbestraro.

13 h. 30, Bankedo kaj ekskurso.

FEDERACIO DE NORMANDIO

LE HAVRE. — La 7-an de oktobro malfermiĝis la publikaj kursoj de Esperanto, en festĉambro François-Ier. Tiuokaze, La Havra Grupo ekspoziciis esperantaĵojn. Malgraŭ la pluva vetero, kelkaj dekoj da personoj vizitis tiun ekspozicion. La tri lokaj gazetoj rilatis pri la afero.

La elementaj kursoj funkcias ĉiusabate, je 17 h. 30, salle François-Ier.

Lundo, la 13-an de Novembro, la grupo kunvenis en salonoj de « Marie de Graville » por akcepti junan polan esperantistinon, kiu jus venis de Usono, per la kurier-ŝipo« United States ». F-ino Frodtma paroladis pri sia vojaĝo en Usono, pri sia lando kaj pri la Esperanta movado en Pollando. Por multaj, tiu renkonto ebligis paroli nian lingvon. La parolado kaj la posta konversacio multe impresis la novajn gelernantojn, kiuj ne imagis ke oni povis, tiel facile, kaj flue, praktikadi Esperanton.

Tiaj renkontoj perfekte taŭgas por revigligli la dormeman grupon sed bedaŭrinde, ili ne estas sufiĉe oftaj.

Auguste JOLY (Besançon)
pioniro de la Kongresoj

ROUEN. — Vojaĝo okazis la 10-an de decembro por la Jara Ĝenerala Kunveno de la Franca Fervoja Esperanto Asocio (F.F.E.A.), kie niaj dek gekolegoj reprezentis la Fervojan Grupon de Rouen-Sotteville.

ĉe tiu kongreso ĉeetis multaj Parizanoj kaj provincanoj, sed ankaŭ kelkaj eksterlandaj delegitoj venintaj de Anglio, Germanio, Hispanio kaj Nederlando ; kaj ni havis la grandan plezuron vidi ĉe la honora tablo. S-ron inĝenieron Mollion, prezidanto de la « Fédération Internationale des Sociétés Artistiques et Intellectuelles Cheminotes » (F.I.S.A.I.C.).

En fakaj revuoj jam on priparolis pri la diversaj temoj pritraktitaj, do mi nur deziras substreki la gravan partoprenon de niaj geamikoj ; plurfoje Leprêtre, Loisel kaj Roussier prenis la parolon en la diskutoj kaj kiam la prezidantino de F.F.E.A., F-ino Lemonnier, rememoris la agadon de la Grupoj, tiu de Rouen-Sotteville estis forte aplaŭdata. Ankoraŭ mi devas noti la partoprenon de F-ino Moriceau, grupanino komisiita por la kalkulado de la voĉdonoj. En la varma kaj gaja etoso de tiu kongreso, la Rouenanoj verkis bone por la honoro de nia urbo kaj por Esperanto.

H. ROUSSIER.

CAEN. — Unua kunveno okazis la 24-an de septembro, dum kiu ni planis nian venontan agadon.

Sekve de tio, post mallonga propagando, ĉu en la loka jurnalaro, ĉu per afiŝetoj algluitoj ĉe la montrofenestroj de simpatiemaj komercistoj, ni malfermis kurson por komencantoj : depost la 9-a de oktobro, ĝi estiĝas ĉiulunde, en « Office municipal de la jeunesse », kurso por progresantoj funkcias la samantagon : ambaŭ kursoj enkalkulas 20 gelernantojn.

La grupo eksperimentis ankaŭ rondiradon da libroj kiu kontentige disvolviĝas.

La kunvenoj regule okazadas ĉiumonate, la unuan dimanĉon, je la 10-a en OMJ, ni kutimas ŝin daŭrigi per amika tagmanĝo, provo pleje ŝatata, precipe de niaj eksterurbaj gesamideanoj.

LES ANDELYS. — La loka Esperanto-klubo celebris la Zamenhof-tagon la 17-an de decembro posttagmeze en la ludiĉambro de la porknabina elementa lernejo. La junaj membroj de la progresiga kurso partoprenis konkurson kies temo estis : « La plej bela letero al la korespondanto ». Post longa diskutado, la juĝantaro elektis la leteron de Josette Caron, 12-jara, kiu gajnis kiel premion « Bildlibro pri Bestoj ».

Estis prezentitaj tri kolorfilmoj pri Danlando, prunteprenitaj el la ambasadejo.

Ĉeestis proksimume 70 personoj, inter ili la prezidanto de la Normanda Esperanto Unuiĝo, la estro de la loka gimnazio kaj la estrino de la porknabina lernejo.

FEDERACIO RHONE - ALPES

ROMANS. — Internacia Ferio Semajno, 20-27 julio 1962 en Romans (Drôme). Alloga semajno en ĉarma, mirinda regiono. Prezo : 160 NF., ĉio enkalkulata kun tri tuttagaj ekskursoj ; montaro, valo, grotoj). Sin turni al ni aŭ al : « Bona Stelo », 31, rue Pêcherie, Romans (Drôme) (perskribe).

VIENNE. — La Federacia Kongreso Rhône-Alpes okazis la 1-an de Aprilo 1962, en Vienne (Isère).

Sinjoro Breddermann, Prezidanto de la Grupo en Esslingen (Germanujo) jese respondis al nia invito kaj ĉeestis la kongreson. De nia ĝemeligita urbo, li alportis internacian etoson al nia federacia rondo.

CENTRA FEDERACIO

ORLEANS. — « Kultura Vespero » (amika kunveno) okazis Vendrelon 23-an de februaro, en la Komerca Ĉambro.

FEDERACIO DE LA CENTRA MONTARO AUBENAS — VALLON-PONT-D'ARC — PRIVAS

Vivara Stelo, kies membroj aktivas en tiuj tri urboj malfermis denove kursojn kaj daŭre propagandas. Okaze de la inaŭgurado dum Julio de la urba tendejo en Vallon-Pont-d'Arc « Dro Zamenhof » ege efika laboro estis farita ĉe oficialaj instancoj.

Vivara Stelo estas de nun registrita kiel popoleduka Asocio ĉe Ministerio pri Juneco kaj Sporto.

Ĉiusabate dejoras Esperantistoj en la sidejo kiu fariĝas tiel renkontloko. Lokaj gazetoj regule K detale raportas pri la vivo de la Klubo.

En Privas estos oficiale inaŭgurita dum Aprilo straton « Esperanto ».

Pluraj membroj de Vivara Stelo kontaktis Esperantistoj eksterlande dum siaj libertempoj kaj vizitis kongresojn.

Esperantista Fino el Polio, studentino pri medicino, pasagis 2 monatojn en infanvartejo apud Aubenas dank'al nia interveno.

Ni jus ekscias ke Fino Ullie Koch el Schwarzenbeck, germana ĝemelurbo de Aubenas, malfermis tie Esperanto-kurson. Fino Koch lernis Esperanton dum sia unujara restado en nia urbo.

Anoj de Vivara Stelo partoprenos ĉi-jare diversajn manifestaciojn. Ni planas ĝemeliĝi, pere de Esperanto, Vallon-Pont-d'Arc kun la kampadejo « Esperanto » de Premoŝten. Se tiuj planoj sukcesos li kreos okazojn de simpataj kontaktoj kaj renkontoj

Noto. — Pri ĉiuj informoj pri Tendejo Zamenhof kaj turista regiono de Vallon-Pont-d'Arc oni skribu al S. I. Vallon (Ardèche). Granda ilustrita propagandilo estos sendota kontraŭ 1,50 NF.

ĈE LA ROTARIANOJ

S-ro Genermont, eks-Kom. de U.E.A., Prezidanto de la Komisio por Internaciaj Rilatoj de la Rot. Club de Moulins (Allier), ne povante respondi individue al ĉiuj samideanoj al kiuj estis sendata la alvokon por klopodoj farotaj apud la Rotariaj Kluboj de iliaj urboj, volas ilin tre kore danki por la helpo ricevita, kies dependas la sukceson de la « Opération-Esperanto » farita en la Franca Rotario.

Sekve de ilia intermetiĝo la Rotary-Club de Moulins jam ricevis dekojn kaj dekojn da « Proponoj » subskribitajn, kaj finfine estos oficiale prezentataj al la Franca Ministro de Nacia Edukado ».

FEDERACIO DE LANGUEDOC-ROUSSILLON

MONTPELLIER. — Oktobro, rekomenciĝis la ĉiumonataj kunvenoj de nia urba grupo, kiel kutime. Post kelkaj semajnoj, nia samideano S-ro Lentaigne, malfermis publikan kurson en la gimnazio Michelet ĉiujaude. Multaj gekomencantoj regule ĉeestas. Ankaŭ en la junulina liceo, Snoj Laurenti kaj Capus gvidas kursojn.

Komence de Decembro, ni akceptis Japanan pentriston Sro Torihara, dum kelkaj tagoj. Ni plezure babilis kun li pri Japanujo kaj ja spertis la utilecon de nia internacia lingvo.

Aliflanke, dank'al sindonemo de Sro Capus kaj aliaj anoj el nia grupo, ni ekeldonis Januare la unuan numeron de Esperantista Gazeto de Montpellier. Tiu simpla informilo parolas al ĉiuj pri nia regiono. Ni petas al niaj gemembroj redakti ĉijare artikolojn kaj tiamaniere pligrandigi nian gazeton venontan jaron. Jam nun, pripensu pri tio !

Nia ĝenerala jara kunveno okazis la 5-an de Marto je la 21-a.

RECENZO

H.A. de HOOG, D.B. GREGOR, K. KALOCSAY, S. LA COLLA, I. LAPENNA, T. NAKAMURA (« TERUO MIKAMI »), T. PUMPR, J. RÉGULO, R. SCHWARTZ, E. SONNENFELD, G. WARINGHIEN : *LA ZAMENHOFA ESPERANTO. SIMPOZIO PRI -ATA/-ITA.* — Kovrilo de JOHN HARTLEY. — STAFETO : MOVADO, 2. — J. RÉGULO, Eldonisto, La Laguno, Ka nariaj Insuloj, 1961. — 22,5 x 15 cm., 338 (VIII + 330) paĝoj. — Prezo : 3 usonaj dolaroj. — 15 NF.

Ĉi tiu nova libro de Stafeto okupos tute apartan rangon en la lingva historio : unuafoje pluraj elstaraj verkistoj kuniĝas por pritrakti unu lingvan punkton kaj defendi la **Fundamenton de Esperanto,** kaj tiel ili plenumas la celon, kiun ŝajnas forgesi la Akademio.

La verko aspektas kvazaŭ **procesa dosiero** : ĝi ja estas tia kiel kontraŭpledo al la devojiĝo de kelkaj, kiuj, ne kontentaj misuzi la lingvon, ankaŭ deziras pravigi sian herezon per ĉi ties vastigo. Kiu en 1960 ĉeestis la publikan debaton de la Akademio en Bruselo, eble ankoraŭ nun memoras la disdonadon al la publiko de flugfolio pri la participa sistemo. En « Heroldo », krome, multaj povis legi la artikolaron de Teo Jung, kies argumentoj ankaŭ celas ja rekte — nerekte disvastigi la t.n. « at-ismon ».

Sed ankoraŭ pli ol pledo la verko estas **studomaterialo** : ĝi kompilas la opiniojn de dek-tri famaj esperantologoj aŭ verkistoj kaj tiel konsistigas unikan studajon eksterordinare detalan pri la participa semantiko : jam tia studo stampas la verkon kiel nemalhaveblan por ĉiuj, kiuj intencas instrui la Lingvon Internacian.

La historio de ĉiu lingvo entenas tiajn krizoperiodojn, kiam gramatika regulo aŭ vorta signifo spertas misformiĝon aŭ ŝanceliĝon : tio ĉi atestas la vivantecon de la lingvo. La krizo kutime ne gravas kaj solviĝas per si mem ĉefe dank'al la beletra influo kaj oficiala instruo, kiuj ambaŭ iel unuformigas la uzadon kaj korektas aŭ bremsas ĉi ties evoludirekton. Sed la Lingvo Internacia estas ankoraŭ ne sufiĉe disvastigita por posedi tian tradician forton kapablan kontraŭpezi la individuajn aŭ grupajn preferojn aŭ kapricojn. Jam pri la vortfarado ĝi trafis similan krizoperiodon, kiu siatempe provokis la Idoskismon. Tia precedenco avertas, ke sen energia reago la nova misevoluo riskas finveni al konsekvencoj des pli gravaj, ke ĉifoje tiuj ĉi atencas la gramatikan tradicion ne en la formo sed en la senco de la konjugaciaj elementoj kaj montriĝas do malpli videblaj al la publiko.

Tial celtrafe Stafeto memorigas al ĉiu uzanto, ke ĉe lingvo **internacia laŭ destino kaj konsisto** la sola garantio kontraŭ disdialektiĝo restas la nepre necesa devo observi la disciplinon de **unu** aŭtoritateco, nome tiu de la **Unua Kongreso en Bulonjo-ĉe-Maro (1905).**

Jam pro la eraro tro multaj lernolibroj misinfluis... kaj sekve pluraj gazetoj kaj libroj registris — se tiel diri plurajn specojn aŭ variantojn de participa interpreto. Jam en 1957 ĉe la reeldono de **La Plena Gramatiko** (p. 14) D-ro K. Kalocsay kaj Prof. G. Waringhien sonorigis la alarmilon pri herezoj, kiuj povas « des pli senĝene cirkuli, ke ili tuŝas ne la vortojn, sed la sintakson, ne la eksteron, sed la internon... kaj povas korupti la lingvon preskaŭ en kaŝo ». Kaj en **Lingvo kaj Vivo** (1959) Prof. G. Waringhien rememorigis sian iaman diskuton de 1932 kun Teo Jung, kaj ankaŭ publikigis sian raporton de 1954 ĉe la Akademio, kiu bedaŭrinde neniel reagis pro la blinda obstino de kelkaj...

Errare humanum est, perseverare diabolicum «

Obstini ĉe tia demando signifas surpreni sur sin gravan respondecon, ĉar la konsekvencoj de plursignifeco povas esti pereigaj por la lingvo antaŭ la ne-esperantista mondo kaj la posteularo.

El tiel ampleksa simpozio ĉiu studajo havas sian propran valoron ; kaj interalie la diversnacieco de la kontribuintoj ebligas utilajn komparojn inter la konjugaciaj sistemoj de pluraj lingvoj. Kio interparenteze malkaŝas, kiel utila povus esti la Lingvo Internacia (kiel komuna komparilo) por la studo de la gramatikaj mekanismoj en kompara lingvistiko !

J. — Régulo - Pérez enkonduzas **la punkton de danĝero,** akcentas ĉi ties gravecon kaj rememorigas la esencan rolon de la Akademio : solvi « la al ĝi submetitajn lingvajn demandojn laŭ la principoj de la **Fundamento de Esperanto ».** Poste S. La Colla, K. Kalocsay kaj I. Lapenna prilumas la temon laŭ logikaj psikologioj kaj juraj konsideroj H.A. De Hoog respondas al la argumento de nacilingva influo. Teruo Mikami per eksperimenta vortero helpa **aŭt .. evidentigas la kernon de la problemo,** nome la ag-rezultan esprimilon. T. Pumpr malfermas dikegan dosieron, eksperimentas laŭvice la tri ĉefajn versiojn de la « at-ismo », pri **la isbruckeraj ekvacioj, la collinsona postulato,** kaj **la junga simetriismo,** kaj fine per elokventa demonstrado pruvas la pravecon de la **Fundamenta koncepto.** R. Schwartz celas eldiri praktikajn formulojn, kiuj povas kiel gvidprincipoj konsistigi helpilojn por kontroli la uz-korektecon :

> II. — La formo « estis-ita » enviciĝas en la temposekvon konforme al sia propra situo en la sinsekvo de l'frazopartoj, **krom,** se iu tempindika vorto aŭ la senco de la kunteksto markas ĝian antaŭtempecon.
>
> III. — Ĉiufoje, kiam la formo « estis -ita » enviciĝas en la normalan sinsekvon de l'tempo, ĝi esprimas kaj plenumiĝon kaj plenumitecon.

Fine G. Waringhien klarigas la originon kaj kaŭzojn de la eraro kaj diskutas « la deirpunkton » de la teorio de Teo Jung.

Se por la defendo de la **Fundamento** ĉiuj kontribuajoj atingas la saman konkludon, tamen inter ili ekzistas kelkaj nuancaj diferencoj ekzemple pri la **perfektiva prezenco,** kiun T. Pumpr rigardas tiel rara ! Sed la plej interesa el ĉi tiuj nuancoj estas la punkto pri simetrio.

La plej rimarkinda ĉi-rilate estas la studajo de R. Schwartz kaj tiel pri la formo kiel pri la fundo.

Unu el la ĉefaj riproĉoj, direktitaj de Teo Jung al la Fundamenta sistemo, asertas, ke ĉi tiu mallogike komplikigus la lingvon pro ne simetriaj valoroj kvazaŭ truditaj de nacilingva influo al formoj tamen simetriaj. El tio ĉi sekvas lia obstinemo tial, ke la pasiva **is — ita** povas esti nur pluskvamperfekto tial, ĉar la responda aktiva **is — inta** en la praktiko prezentas nur la saman signifon antaŭtempecan. Kaj kontraste la alia partio eble tro emfazis la ŝajnan ne simetrion de la uzado, dirante, ke la aktiva formo havas nur unu funkcion, dum ĉe la pasiva oni devas distingi du funkciojn. R. Schwartz memorigas al ambaŭ, ke teorie la du formoj kaj aktiva kaj pasiva povas servi por la du funkcioj laŭ plena simetrio, sed ke la ekzisto de simpla formo nur ĉe la aktivo tendencis en la uzado kadukigi unu el la funkcioj :

> ... eĉ, se atrofiiĝinte en siaj funkcioj (ĝuste pro la tre malofta uzado kaj, eble, tro ofta anstataŭigo per simpla -is) la Normaltempa IS-int-ivo tamen plue ekzistas. Kaj tiel okazas, ke la sama frazo
>
> **Li estis metinta la finan punkton**
>
> estas por la Zamenhofanoj normala IS-int-ivo (kun la signifo « en tiu momento li atingis la staton de metinteco ») kaj en kompleta simetrio kun la pasiva
>
> **La fina punkto estis metita.**

Unuvorte, kio estas nacilingva influo, tio estas la ideo de pluskvamperfekta formo, kiu propre ekzistas nek ĉe la aktivo nek ĉe la pasivo. En la konjugacia sistemo estas nur futura, prezenca, kaj preterita tempoformoj kun predikta, imperfekta kaj perfekta rilatoj, kaj la antaŭtempecan valoron de pluskvamperfekto indikas nur la kunteksto aŭ tempindika vorto jam, antaŭe... ; kaj tamen ĉe la aktivo la tre aŭ tro ofta uzado de simpla -is preskaŭ reduktis la uzeblecon de la kompleksa formo ĝis nura esprimilo de pluskvamperfekta signifo. Efiko de interna konsekvenco. Sed tia koncepto de la **Fundamento** sen pluskvamperfekto montras ja sian origine koheran kaj simetrian logikecon, kiel konkludas R. Schwartz « **en la nomo de la Racio, de la Logiko kaj de la Simetrio. Tamen ! »**

Cetere neniam mankas sub lia plumo la ĉarmo de l'poezio, eĉ se temas pri gramatika demando. Ha ! Kiel agrable, kiel profite, estus legi tutan gramatikan ĉapitraron, kiu prezentus la studobjektojn laŭ la jena maniero !

> Sub la eta tavolo de **at** ni aŭdas bati la pulsatan koron de l'aganta verbo. **At** estas la kerna atestanto de l'agado, kaj kiam kun la agado ankaŭ ĝi forsvenas, ĝia senpera heredanto **it** asistas ĝin dum la mortohoro, kaj kaptas ĝian lastan spiron. Tiel ankoraŭ longe, longe, kiel longedaŭra eĥo de voĉo mortinta, **it** rememorigos la farojn en **at**. Ĉu ne bele? Kies oreloj ne kapablas ĝuadi senfine kaj ĉiam denove la ravantan magion de l' it-participo, tiu ankoraŭ ne liberigis siajn konkojn de nacilingvaj sableroj !

Laŭdire **por saĝulo sufiĉas aludo :** bedaŭrinde oni nepre konstatas, ke ankoraŭ tro multaj oreloj (eĉ akademiaj) restas ŝtopitaj de « nacilingvaj sableroj ».

Jean THIERRY.

NEKROLOGO

GENERALO HELLEBOID

Nia ŝatata Samideano generalo Lionel Helleboid, generala inĝeniero de l'Aero-Armeo, oficiro de la Honorlegia ordeno, sesdekdu jaraĝa, mortis la 22-an de decembro 1961.

Naskita en Roubaix, generalo Helleboid pasis sian infanecon en sia urbo kie li studis unue ĉe la « Institution St-Louis » kaj poste ĉe la liceoj de Tourcoing kaj de Lille.

Poste li eniris la superan lernejon de l'Aeronaŭtiko en Parizo kaj ricevis la diplomon. Tuj li estis destinita al la Ministraro de l'Aero-Armeo kie li faris sian karieron kaj akiris la rangogradaron. Dum la milito oftajn fojojn li ne timis preni sur sin gravajn riskojn. Fine li estis Direktoro de la « Ecole Nationale d'Ingénieurs de Constructions de l'Aéronautique » kaj ricevis plurajn ordenojn francajn kaj fremdajn.

Esperantisto de post pli ol tridek jaroj, lia nomo restos kiel agemulo en la sciencaj medioj ĉefe kiel iniciatoro-fondinto de la C.E.C.T.I. (Komitato por la Studo de Terminalogia Kodo Internacia) kaj helpsekretario de la scienca fako okaze de la franca ekspozicio « Arts et Techniques 1937 » por la parto : « L'Esperanto dans la Vie Moderne ». Li fondis kaj gvidis specialan kurson de Esperanto ĉe la Supera Nacia Lernejo de l'Aeronaŭtiko verkante specialan tre gravan lernolibron modeste titolita : « ESPERANTO - Aide-mémoire - Exercices » en 1937, kiu estas modelo de simpleco kaj de precizeco.

Ĉiam li respektis la « FUNDAMENTO-n » kaj batalis kontraŭ diversaj anarhiaj tendencoj de kelkaj nuntempuloj.

Emeritulo de post tri jaroj, li multe studis la etimologiajn problemojn kaj lasis mirindajn ampleksajn dokumentojn rilate al la devenoj de la vortoj kaj iliaj interrilatoj en la diversaj lingvoj.

Senlaca laboremulo, generalo Helleboid estis bona homo, bona amiko.

Ke lia vidvino kaj liaj gefamilianoj akceptu ĉi-tie sincerajn kaj afekciajn kondolencojn.

Ni ne forgesos lin.

C. N.

HELPO AL U.E.F.

Subtenantaj Membroj :

S-ro Delaye, F-ino Pêche, S-roj Maugendre, Jaegy, H. Philippe, Beliard, P. Petit, M. Pierquin Frutoso, F-inoj Tite, Boiton, Gomez, S-ino Borel S-ro Epstein.

Donacoj :

Anonimulo : 5 NF ; S-ro Crochet 0,50 NF ; S-ro Coccoz : 6,50 NF ; S-ro Hullin : 4,50 NF (sekretariejo) ; S-ro Légre : 3 NF ; S-ro Texier : 0,70 NF ; S-ro Pouillé : 2 NF ; S-ro Tabernat : 16 NF ; S-ro Petit : 7,50 NF ; S-ro Epstein : 10 NF (sekretariejo) ; F-ino Demay : 5 NF ; S-ro Courtis : 2,60 NF ; S-ro Jacquot : 1,40 NF.

Fonduso Louis Bastien :

S-ino Fort : 5 NF ; S-ro Delaire : 10 NF ; S-ro Guillaume : 5 NF.

Koran dankon al ĉiuj.

RADIO ZAGREB

Programo por aprilo 1962 :

La 5-an : Radio-humorajo.
La 12-an : Recenzoj pri la novaj libroj.
La 19-an : Novajoj el la teknika mondo.
La 26-an : Respondoj al korespondantoj kaj novajoj el la movado.

LA JUNULOJ J. E. F. O.

LASTAJ EĤOJ el WOKINGHAM

VIZITO LA BISKVITFABRIKO DE « HUNTLEY AND PALMERS »

En la kadro de la kongreso de T.E.J.O. ni faris ekskurson per aŭtobuso, lundon, la dekkvaran de Aŭgusto, por viziti la biskvitfabrikon de « Huntley kaj Palmers ».

Pluraj ĉarmaj gastigantinoj tre kore akceptis nin. Ili dividis nin en grupojn kaj kelkajn minutojn poste ĉiu grupo, kun sia gvidantino komencis la viziton de la fabriko.

Oni montris al ni, kiel oni faras la paston en specialaj kuvoj, kiel oni pecigas ĝin kaj kiel oni bakas la biskvitojn. Ĉio okazas en grandega salono. De tie, ni iris al alia ĉambrego, kie virinoj okupis sin pri la enpakado de la biskvitoj en paperajn skatolojn, destinitajn por la vendo en la lando, aŭ en ladskatolojn por la eksterlando.

Poste ni vizitis ankaŭ la ejojn, en kiuj troviĝas la ingrediencoj necesaj por fari la biskvitojn kaj kuketojn : sekvinberoj, konfititaj ĉerizoj, zinzibroj, k.t.p...

La plej interesaj vidindaĵoj estis la imitaĵoj de la grandegaj, pluetaĝaj tortoj faritaj okaze de la edziĝfestoj de la angla reĝino, de la princino Margaret, kaj de la kronado de la reĝino.

Dum la rondirado en la fabriko ni povis gustumi la divers-specajn — salajn kaj fromaĝajn por la aperitivo, biskvitojn kun zinzibro kaj kun ĉokolado...

Por atingi la halon de la enirejo ni devis preterpasi vastajn tenetojn, kie troviĝas grandegaj kvantoj da biskvitoj, pretaj por la dissendo al diversaj partoj de Anglujo kaj de la tuta mondo.

Ĉe nia foriro ĉiuj ricevis skatolon da biskvitoj, bongustan memoraĵon. Kiam mi revenis en Francujon, mi estis tute surprizita, vidante en vilaĝa butiko la famajn kuketojn de « Huntley kaj Palmers ».

Claire GUILLAUME.
(Le Vésinet)

ĈU SINJORO BECKER VOLIS REKOMENCI LA KONGRESON ?

Tiu estis ĉiuokaze la demando kiun la kongresanoj estus povintaj fari al si la tagon de la fermo de la junulara kongreso kiu okazis en Wokingham (Anglujo), de la 12a ĝis la 19a de Aŭgusto.

Fakte, tiun sabaton, post la paroladoj de la diversaj personoj, Sinjoro Becker, Prezidanto de T.E.J.O. leviĝis kaj parolis jene : « Mi deklaras la 17an I.J.K. malfermitan ». Tondro de aplaŭdoj kaj ridoj salutis tiujn parolojn, kia montras kiom la kongresanoj amuziĝis en Holme Grange. Sed kiam la tumulto kvietiĝis, la Prezidanto korektis sian eraron.

Kaj iomete poste ne estis kongresanoj kiuj forlasis unu la alian ĉe la fino de tiu junulara kongreso, sed amikoj.

Luc GUILLAUME (dektrijara)
(Le Vésinet).

ESPERANTA GEEDZIĜO

En Februaro 1961 okazis en Buda-Pest la geedziĝo de Fino Feher Maria kun Sro Bernard Berthon el Bressanges (Allier).

La geedzoj nun loĝas en Bressanges kaj volonte korespondos kun peresperantaj geedzoj.

Korajn gratulojn.

Konstanta Adreso :

Ĉe Universala Esperanto-Asocio
Nieuwe Binnenweg 176 Rotterdan-2, Nederlando

OFICIALA KOMUNIKO

Novaj Kotizoj :

Ek de la 1-a de aprilo 1962 validas jenaj novaj kotizoj :

— Kongresano	ned. gld. 51.50
— Edz(in)o de kongresano	ned. gld. 25.75
– Junul(in)o ne pli ol 20 jara	ned. gld. 19.50
— Studentoj de 20 ĝis 30 j.	ned. gld. 32.50
— Blindulo kaj ties gvidanto	ned. gld. 25.75

Komuna Loĝejo :

La Loka Kongresa Komitato aranĝis komunan loĝejon en taŭge ekipita konstruaĵo, kies celo estas gastigi karavanojn, kiuj vizitas Kopenhagon. Troviĝas sufiĉe da lavejoj (kaj duŝo) kaj sufiĉe da ?loko por valizoj kaj vestaĵoj. La ĉambroj estas bone aerumitaj kaj puraj. La prezo estas 37,00 ned. gld. por unu semajno, inkluzive matenmanĝon. Pliaj informoj kaj la koncerna mendilo aperos en la Dua Oficiala Bulteno.

Prezoj en Restoracioj :

Troviĝas multaj restoracioj en la ĉirkaŭaĵo de la Kongresejo, ankaŭ restoracioj por memservado, kie la prezoj estas tre malaltaj. Ekzemple supo kostas d. kr. 1,15 kaj la plej multekosta manĝo d. kr. 5.10.

Ekskursoj :

La Loka Kongresa Komitato decidis ke la tuta tago jaŭdo, la 9-a de aŭgusto, estu dediĉita la kvarsamtempaj tuttagaj ekskursoj, kiuj celas al :

Norda Selando (Sorgenfri, Frederiksborg, Fredensborg, Kronborg).

Meza Selando (Roskilde, Ringsted, Sor, Slagelse, Trelleborg).

Atomesplora Centro (Riso, Roskilde, Ledreborg).

Odense, la urbo de H.C. Andersen (Kopenhago, Korsor, Nyborg. Odense).

LKK decidis ankaŭ pri ĉiutaga ekskurso tra « Ĉarma Kopenhago ». Pliaj detaloj, prezoj kaj mendiloj troviĝos en la Dua Oficiala Bulteno.

Dua Bulteno :

Ek de februaro 1962 ĉiu aliĝinta kongresano ricevos la Duan Oficialan Bultenon. La broŝuro, ilustrita, enhavos la provizoran programon de la Kongreso, informojn pri ĉiuj aranĝoj ligitaj kun la Kongreso kaj kompletajn instrukciojn pri loĝado kaj ekskursoj.

Antaŭ - kaj postkongresaj aranĝoj :

Antaŭ la Kongreso okazos en Frederikshavn la 18-a Internacia Junulara Kongreso kaj en Helsingor Feria Semajno. Post la Kongreso en Frostavallen okazos Prelegsemajno kaj al Faaborg celas la Postkongresa Ekskurso.

Konstanta Kongresa Sekretario.
G.G. POMPILIO,

SERVICE DE LIBRAIRIE (Extraits)

ETUDE ET ENSEIGNEMENT

L'Espéranto, cet inconnu (Ribot)	1,25
Valeur pédagogique de l'Espéranto	0,60
Programme des examens	0,45
ABC à l'usage de ceux qui aiment les lettres (Waringhien)	1,50
Espéranto-Manuel (Chavet-Warnier) avec corrigés	5,00
Manuel d'Etude (Couteaux) avec corrigés	4,50
Manuel d'Initiation (Thaillet)	1,50
Ni parolu en Esperanto (Ribot) avec corrigés	4,70
L'Espéranto en douze leçons (Pierre Delaire)	13,00
Ludoviko en Nederlando (P. Delaire)	11,00
Espéranto fil d'Ariane (P. Delaire)	12,50
Plena Gramatiko (vol. I)	12,00
Privilegia Vojo al Lingvoscio (Setälä)	6,00
Unua Legolibro (Kabe)	2,00
Universala Legolibro (Fricke)	2,00
Dialekto, dialektiko (Dalmaù)	3,50
Lingvo kaj Vivo (Waringhien), bindita	20,00
Manuel de Perfectionnement (Couteaux)	3,00

DICTIONNAIRES, LEXIQUES ET VOCABULAIRES

Dictionnaire Français-Espéranto (Léger & Albault)	20,50
Grand Dictionnaire Espéranto-Français (Waringhien)	30,00
Lexique Espéranto-Français (Léger)	5,40
Naŭlingva Etimologia Leksikono (Bastien)	10,00
Plena Vortaro de Esperanto	15,00
Scienca kaj teknika terminaro	20,00
Vocabulaire de poche (Bastien)	2,40

HISTOIRE DU MOUVEMENT

Le Docteur Espéranto (M. Ziolkowska) broché	6,50
relié	13,50
La Esperanto-Movado (Stöp-Bowitz & Isbrucker)	3,00
La Internacia Lingvo (Lapenna), bindita	8,50
Leteroj de L.L. Zamenhof (Waringhien) I & II binditaj, kune	20,00
Originala Verkaro de Zamenhof, bindita	18,00
Vivo de Zamenhof (Privat)	4,50
Historio de la Lingvo Esperanto (Privat)	8,50

LITERATURO

Les Héros Existentialistes dans l'œuvre de J.-P. Sartre (Colette Llech-Walter) texte bilingue	2,00
Angla Antologio (Auld & Rossetti)	14,00
La Aventuroj de Marteno Drake (G. Norway), bindita	4,50
La Aventuroj de S-ro Longkrurulo (Uitterdijk)	2,00
Barbro kaj Eriko (Schneider & Carlsson)	1,00
Brulanta Sekreto (Stefan Zweig)	3,30
Colomba (Mérimée)	1,70
Topaze (M. Pagnol)	10,00
Reĝo Edipo. Antigona (Sofoklo)	10,00
Fabiola (Kardinalo Wiseman) 7,50 ; bindita	12,00
La Forto de l'Vero (Adi)	3,50
La Goja Podio (R. Schwartz)	4,50
La Hundo Kruso (Ballantyne)	2,50
Infanoj en Torento (St. Engholm) I & II kune	5,60
Invito al Ĉielo (J.D. Sayers) broŝurita	4,50
Karlo (Privat)	1,20
La Karnavalo kaj la Somnambulino (Immermann)	3,30
Malsata ŝtono (R. Tagore), bindita	15,00
Akbar (Brouwer)	5,50
Kiso de la Reĝino (Najivin)	3,30
Kredu min Sinjorino ! (Rossetti), bindita	8,50
Miru, Pensu, Ridu (Bennemann), bindita	9,00
La Normandaj Rakontoj (Maupassant), bindita	17,00
Novaj Esperanto-Historietoj (div. aŭtoroj)	3,50
Princino de Marso (Burroughs)	1,70
Sep Vangofrapoj (Aszlanyi)	3,30
Taglibro de Anne Franck, bindita	11,50
La Tempo-Maŝino (H.G. Wells)	1,70
La Virineto en Bluo (Mason Stuttard)	3,30
Eroj (M. Boulton)	12,50
Esperanta Antologio. Poemoj, bindita 21,50, broŝ.	18,50
Fabloj de La Fontaine	2,00
La Floroj de l'Malbono (Beaudelaire)	13,50
Georgo Dandin (Molière)	3,00
Jozefo (Applebaum)	5,60
Kontralte (M. Boulton)	10,00
La Mokindaj Preciozulinoj (Molière)	1,20
Peer Gynt (Ibsen), bindita	11,20
La Revizoro (Gogol)	4,50
Sonĝe sub Pomarbo (Baghy)	10,00
La Stranga Butiko (Schwartz)	3,00
Dana Antologio, bindita	16,50

FILOZOFIO & RELIGIO

Maksimoj de La Rochefoucauld, franca kaj Esperanto kune (Waringhien)	2,00
La Nova Testamento, bindita	3,00
Sankta Biblio, bindita	10,00
La Vivo de Nia Sinjoro Jesuo (Dickens), bindita	5,00

GEOGRAFIO — VOJAĜADO

Nepalo malfermas la pordon (T. Sekelj)	15,00
Aŭstralio — Lando kaj Popolo	3,50
Ekspedicio Kon-Tiki (Heyerdahl), bindita	18,50
Kanako el Kananam (K.-G. Linton)	11,00
Tempesto super Akonkagvo (T. Sekelj)	11,00
Pariza Gvildlibro Ilustrita	2,50
De Parizo al Lazura Marbordo (Rétot)	1,50

ARTO, SCIENCO & TEKNIKO

Retoriko (Lapenna), bindita	16,50
Atakoj kontraŭ Gardenplantoj (Neergaard)	15,50
La Vivo de la Plantoj (Neegaard)	11,50
Sekretoj de la Marestaĵoj	7,50

GRAMOFONDISKOJ

Disque de prononciation	4,00
Parolado de Lapenna	8,50
Melodioj (La Espero, Ĉeriz'Tempo, Fontano klara)	12,00
Diversaj Melodioj (kvarvoĉe) I, II, III, ĉiu	10,00

Livres illustrés pour les jeunes (Série de 10) .. **10,00**

Frais d'expédition et de poste :

20 % jusqu'à 10 NF ; 15 % jusqu'à 20 NF ; et 10 % au-dessus.

Toutes les commandes sont à adresser, avec les fonds, à : Union Espérantiste Française, 34, rue de Chabrol, Paris X^e^. C.C.P. 855-35 Paris.

Sablé-sur-Sarthe. — Imprimerie COCONNIER

Le Gérant : J. GUILLAUME.